

Vaasan hallinto-oikeus

vaasa.hao@oikeus.fi

Viite: Vastaselityspyyntö 2.9.2026, SSAB Europe Oy:n ympäristölupapäätös 29.5.2026 / nro 259/2026 / LVV-U/19508/2026

Vastaselitys Vaasan hallinto-oikeudelle / Dnro 749/03.04.04.04.19/2026

Vastaselitys

Ympäristölupapäätös on asiakirja, jota tulee tarkastella kokonaisuutena ottaen huomioon myös päätöksen perustelut. Lupapäätöksen perusteluiden tulee perustua todelliseen tilanteeseen ja olla totuuden mukaiset. Vaikka täyttä varmuutta kaikista bentso(a)pyreenin pitoisuuteen vaikuttavista lähteistä ei ole, ei päästöstä voi perustella sillä, ettei luparajan nosto vaarantaisi tavoitearvon saavuttamista. Tällä hetkellä ainoa tunnistettu päästölähde, jonka päästöt ovat kasvaneet, on koksaamon näkyvät ovivuodot.

Mikäli lupapäätökseen jää lukemaan nykyinen perustelu, voidaan päästöstä jatkossa käyttää perusteluna sille, ettei koksaaman ovivuotoja tarvitse enää vähentää, koska ne eivät vaaranna tulevan raja-arvon saavuttamista.

Lupapäätöksen perusteluissa kirjaus *”Lupa- ja valvontavirasto arvioi, että koska hakemuksessa esitetty muutos ei lisää toiminnan päästöjä, lupamääräyksen muutoksen ei arvioida myöskään vaikuttavan Raahen alueen ilmanlaatuun siten, että bentso(a)pyreenin tavoitearvon alittuminen vuodesta 2027 lähtien tai raja-arvon alittuminen vuodesta 2030 lähtien siksi vaarantuisi SSAB:n toiminnan johdosta.”* on ongelmallinen. Kirjauksen perusteella voidaan jäädä käsitykseen, että lupamääräyksen muutos ei lisää toiminnan päästöjä. Tällä hetkellä voimassa on 28.2.2020 myönnetty ympäristölupapäätös (Nro 13/2020) ja sen mukainen päästöraja-arvo koksaaman näkyville ovien hajapäästöille on 10 % 1.1.2026 alkaen. Mikäli päästöraja nostetaan takaisin 20 %:iin, se vaikuttaa erittäin haitallisesti bentso(a)pyreenin tavoitearvoon pääsemistä. **Mikäli nykytilanteessa 20 %:n päästöraja-arvolla olisi päästy Bentso(a)pyreenin osalta toistuvasta tavoitearvon alittaviin lukemiin, voisi päätöksessä käyttää nykyisenlaista perustelua.**

Päätöksen perusteluissa on myös mainittu, ettei lupamääräyksen muutos lisää toiminnasta aiheutuvia päästöjä. Käytännössä tämä tietysti pitää paikkaansa, jos verrataan muutettua päästöraja-arvoa nykytilanteeseen, jossa päästöraja-arvo 20 % on ylitetty toistuvasti viime vuosien aikana. Muutettua lupamääräystä tulisi kuitenkin verrata 1.1.2026 voimaan tulleeseen päästöraja-arvoon, jota nyt korotettiin, tai kirjoittaa perusteluihin tarkemmin, ettei lupamääräyksen muutos lisää toiminnasta aiheutuvia päästöjä *nykytilanteeseen* verrattuna.

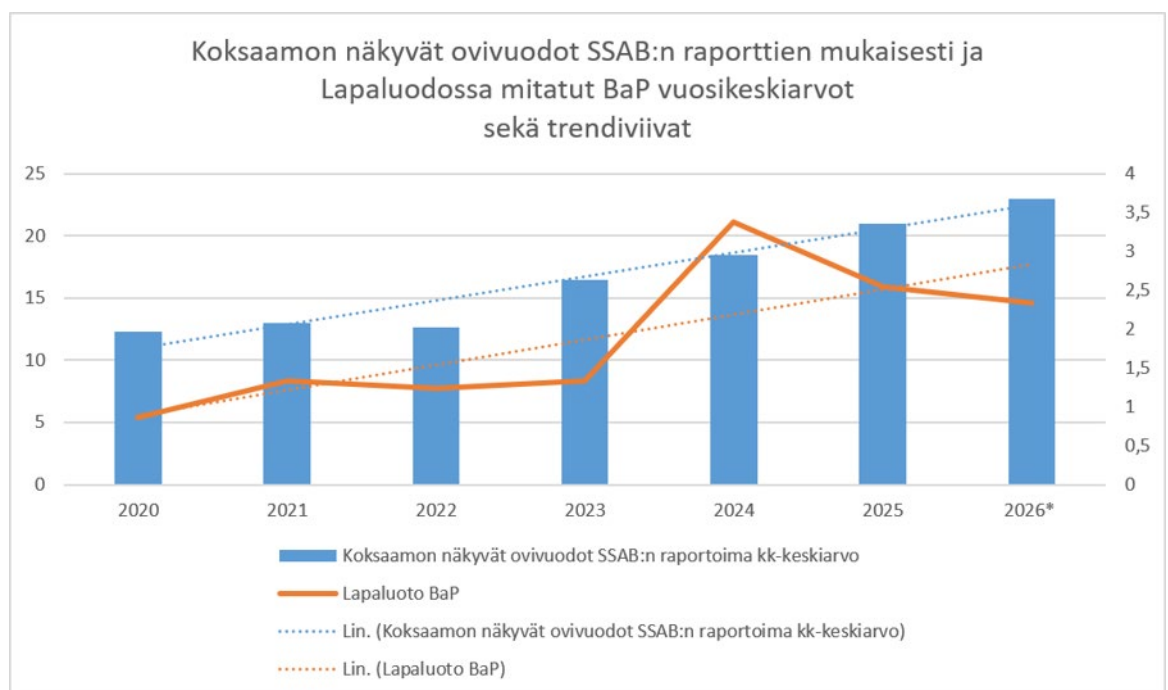
Koksaamon päästöjen muutokset

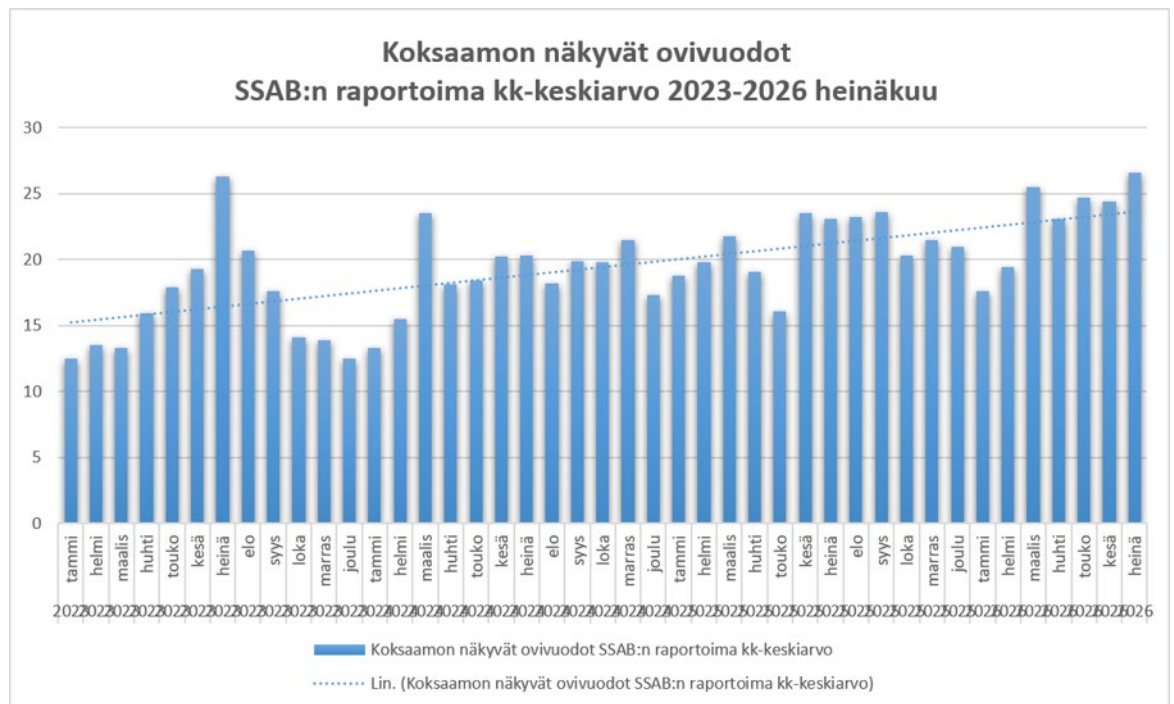
Lapaluodossa mitattavaan bentso(a)pyreenin pitoisuuksiin vaikuttavat pääasiassa Koksaamon päästöt ja puun pienpoltto asuinalueella. Tiedossa ei ole kuinka suuri osuus bentso(a)pyreenista tulee mistäkin koksaamon päästölähteestä. Puun polton määrää Lapaluodossa voidaan pitää vakiintuneena, koska alueelle ei ole tapahtunut rakennuskannan muutoksia.

SSAB Europe on pitkään seurannut Koksaamon eri päästöjä ympäristölupamääräyksiensä mukaisesti. Seurannassa on mukana koksaamolta koksiumien panostuksen päästöjen kesto, koksiumien ovien päästöjen esiintyvyys sekä koksiumien panostusaukot & nousuputket. Näistä koksiumien panostus & nousuputkien päästöt ovat pysyneet samalla tasolla vuodesta toiseen alittaen luparajan 5 % sekä koksiumien panostuksen päästöjen kesto on pysynyt melko vakaasti samalla tasolla ja alittanut joka vuosi luparajan (1 min/panostus).

Päästöihin vaikuttaa myös ilmaston olosuhteet, eivätkä päästöt ole suoraan verrannollisia SSAB:lla tehtyyn päästöraportointiin. Kuitenkin tulee ottaa huomioon myös ainut selvästi todennettavissa oleva päästömuutos, joka on nimenomaan koksaamon ovivuodoissa.

Alla on esitetty kuvaajaan koottuna SSAB:n raporttoimien koksaamon ovivuotojen vuosikeskiarvot (*2026 tammi-heinäkuu) sekä Lapaluodon ilmanlaadun mittausasemalla mitatut bentso(a)pyreenin vuosikeskiarvot (*2026 tammi-elokuu) seitsemän vuoden ajalta. Tuloksista piirretyt trendiviivat kuvaavat kuinka molemmat ovat nousseet vuosien aikana samalla tasolla.

Näiden tietojen valossa vaikuttaa virheelliseltä, että ympäristölupapäätökseen voidaan kirjoittaa perusteluihin, ettei tehty päästörajan muutos vaarantaisi Lapaluodon bentso(a)pyreenin tavoitearvoon pääsyä.

Vaatimukset

Mikäli Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut, että koksaamalla tehtävät toimenpiteet riittävät toistaiseksi vähentämään BaP-päästöjä, tulee se kirjata päätöksen perusteluihin sellaisenaan ja todeta, että nykyisillä luparajoilla ja päästöjä vähennystoimilla ei Lapaluodossa todennäköisesti tulla saavuttamaan bentso(a)pyreenin tavoitearvoa ja tulevaa raja-arvoa.

Vaihtoehtoisesti lupapäätöksen perusteluista tulee poistaa lauseet seuraavien yliviivausten mukaisesti:

Koksaamon on arvioitu olevan alun perin suunnittelun elinkaarensa loppupuolella jo vuonna 2016 annetun ympäristölupapäätöksen nro 34/2016/1 käsittelyn aikana, mutta päätöksen nro 13/2020 mukaan laitoksella käynnistettyjen laitahormikorjausten ansiosta nykyisten koksipatterien käyttöikä on saatu pidennettyä huomattavasti. Laitoksen ikääntymisen vuoksi patterit edellyttävät kuitenkin jatkuvasti mittavia kunnossapito- ja korjaustoimenpiteitä. Hakemuksen mukaan luvanhaltija on tehnyt ja tekee edelleen koksaamalla mittavia toimenpiteitä, joista merkittävimpiä ovat vuosittain tehdyt laitahormikorjaukset. Luvanhaltija on tuonut hakemuksessa esille laitoksen kunnossapitoon liittyviä merkittäviä käytännön haasteita. Kunnossapitotoimien voidaan arvioida vähentävän uuneista tulevia ovivuotoja, mutta todennäköisesti 10 prosentin päästöjen esiintyvyytasoon ei edelleenkään lähiaikoina päästä. Koksaamon toiminta kuitenkin täyttää lupapäätöksen nro 13/2020

perusteluista ilmenevästi parhaan käyttökelpoisen tekniikan kriteerit. ~~Esitetty muutos lupamääräykseen ei lisää toiminnasta aiheutuvia päästöjä.~~

EU:n ilmanlaatudirektiivin muutos (EU)2024/2881 on julkaistu loppuvuonna 2024. Sen kansallinen soveltaminen alkaa 11.12.2026. Direktiivin täytäntöönpanosta johtuen vuodesta 2027 lähtien ilmanlaadun bentso(a)pyreenin tavoitearvo tiukentuu tarkemmin laskettavaksi, kun nykyiseen tavoitearvoon lisätään desimaali (1,0 ng/m³). Bentso(a)pyreenin tavoitearvo muuttuu raja-arvoksi 1,0 ng/m³ vuonna 2030. Tavoitearvo yhden desimaalin tarkkuudella arvioituna ylittyy jo nykyisellään, mutta ylitykset eivät johdu yksistään koksaamon päästöistä, ja edellä sanotusti luvanhaltijan toimenpiteet pyrkii alittamaan tavoitearvo oman toimintansa päästöjen osalta voidaan katsoa tällä hetkellä riittäviksi. ~~Lupa- ja valvontavirasto arvioi, että koska hakemuksessa esitetty muutos ei lisää toiminnan päästöjä, lupamääräyksen muutoksen ei arvioida myöskään vaikuttavan Raahen alueen ilmanlaatuun siten, että bentso(a)pyreenin tavoitearvon alittuminen vuodesta 2027 lähtien tai raja-arvon alittuminen vuodesta 2030 lähtien siksi vaarantuisi SSAB:n toiminnan johdosta.~~

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristövalvonta/ Tekninen keskus, Rantakatu 8E, 92100 RAAHE

ymparisto@raahe.fi

Liitteet 1. Pöytäkirjanote, Raahen kaupungin lupa- ja valvontajaosto 14.10.2026 § 5